

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO
APMOKĖJIMO IR KOMISIJŲ NARIŲ ATLYGIO UŽ DARBĄ ĮSTATYMO NR. XIII-198
1, 3, 5, 6, 7, 9, 12, 14 STRAIPSNIŲ IR 1, 2, 3, 4, 5 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TAP-21-1459) (21-30468(2))

2021-10-13 Nr.

Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: padidinti darbuotojų minimalius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus bei mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų pedagoginių darbuotojų, švietimo įstaigų vadovaujančių darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus, kad nuo 2022 m. sausio 1 d. nustačius 730 Eur MMA ir 181 Eur pareiginės algos bazinį dydį, minimalūs kvalifikuotų darbuotojų pareiginės algos koeficientai būtų didesni už nekvalifikuotų darbuotojų darbo užmokestį bei įgyvendintos Vyriausybės programos ir kolektyvinių sutarčių nuostatos.

Esama situacija:

- Įstatymas reglamentuoja valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sąlygas ir dydžius. Pareiginės algos pastovioji dalis apskaičiuojama atitinkamą pareiginės algos koeficientą dauginant iš pareiginės algos bazinio dydžio (BD 2021 m. – 177 Eur, 2022 m. – 181 Eur). Nekvalifikuotų darbuotojų pareiginė alga yra MMA dydžio (2021 m. – 642 Eur, 2022 m. – 730 Eur). Įstatymo 1–4 prieduose nurodytų darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai nustatyti nurodant minimalią ir maksimalią ribas. 5 priede nurodytiems pedagoginiams darbuotojams, išskyrus švietimo pagalbos įstaigų vadovaujančius darbuotojus, kuriems taikomas koeficientų intervalas, nustatytas konkretus pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas. Nuo 2022 m. sausio 1 d. didinant MMA ir BD atitinkamai turi būti peržiūrimi Įstatymo prieduose numatyti minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai, kad kvalifikuotų darbuotojų minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies dydžiai būtų didesni už nekvalifikuotų darbuotojų darbo užmokestį;
- Įstatymo 5 priedo atitinkamuose punktuose nurodytiems pedagoginiams darbuotojams yra nustatytos mažesnės nei 36 val. per savaitę darbo laiko normos, todėl darbo laikas, proporcingai pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimui, turi būti palaipsniui ilginamas, kol jis pasieks 36 val. Šiuo metu mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, netiesioginio darbo valandų skaičius sudaro tik 3 val. iš 36 val., todėl siekiant kokybiškai pasirengti ugdymo veikloms, netiesioginio darbo valandų skaičių būtina didinti, atitinkamai mažinant tiesioginio darbo valandų skaičių;
- numatyta, kad pareiginės algos kintamosios dalies procentinis dydis, nustatytas už praėjusių metų (nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų atlikėjų – už einamųjų metų mėnesio (mėnesių) veiklos vertinimą, išlieka iki kito biudžetinės įstaigos darbuotojo kasmetinio (nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų atlikėjų – iki einamųjų metų atitinkamo mėnesio, atsižvelgiant į nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų repertuarų programas) veiklos vertinimo;
- biudžetinių įstaigų darbuotojų kasmetinis (einamųjų metų mėnesio (mėnesių) veiklos vertinimas vykdomas iki einamųjų metų sausio 31 d. Jeigu, priėmus į pareigas biudžetinės įstaigos vadovą ar kitą darbuotoją, iki einamųjų metų pabaigos lieka mažiau kaip 6 mėn., jiems metinės užduotys, siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai einamiesiems kalendoriniams metams gali

būti nenustatomi. Nenumatyta galimybė biudžetinės įstaigos darbuotojo metines užduotis, siektinus rezultatus ir jų vertinimo rodiklius einamaisiais metais pakeisti arba papildyti;

- Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje sulgytą bazinį dydį tvirtina Seimas iki Seimo pavasario sesijos pabaigos. Jeigu nacionalinė kolektyvinė sutartis nesudaryta arba pakeista iki einamųjų metų birželio 1 dienos, ateinančių finansinių metų bazinį dydį Vyriausybės teikimu, tvirtina Seimas iki Seimo pavasario sesijos pabaigos ir kt.

Esmė: Siūlomi esminiai pakeitimai nuo 2022 m. sausio 1 d.:

- ✓ padidinti A, B ir C lygio pareigybių minimalius koeficientus nuo 10 iki 12 proc. (0,5 koeficientiniais dydžiais), administracijos padalinių vadovų ir jų pavaduotojų pareigybių minimalius koeficientus taip pat padidinti 0,5 koeficientiniu dydžiu, o įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų pareigybių – 1 koeficientiniu dydžiu. B lygio struktūrinių padalinių vedėjų maksimalius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus didinti 0,1 koeficientiniu dydžiu ir C lygio darbuotojų maksimalius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus 0,3 koeficientiniu dydžiu, kad taikant nuostatas dėl socialinių paslaugų srities darbuotojų minimalių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimo, jie neviršytų šiuo metu Įstatyme numatytų maksimalių koeficientų;
- ✓ mokytojų, švietimo pagalbos specialistų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus didinti 7,6 proc., kad jų pareiginė alga nuo 2022 m. sausio 1 d. išaugtų 10 proc. (kartu su bazinio dydžio padidiniu); auklėtojų, koncertmeisterių ir akompaniatorių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus padidinti vidutiniškai 9 proc., kad jie nebūtų mažesni už Įstatymo 3 priede padidintus koeficientus;
- ✓ mokyklų vadovų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus padidinti 17,1 proc., kad mažiausias mokyklos vadovo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas 2022 m. būtų 20 proc. didesnis už didžiausią mokytojo koeficientą (dabar atotrūkis – 10 proc.); tuo pačiu dydžiu didinti ir mokyklų vadovų pavaduotojų bei ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus, taip pat švietimo pagalbos įstaigų vadovaujančių darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies minimalias koeficientų ribas;
- ✓ 2 val. padidinti (proporcingai pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimui) pedagoginių darbuotojų darbo laiko normas (netiesioginio darbo valandų skaičių), jei jos nesiekia 36 val. per savaitę, siekiant mažinti disproporcijas tarp skirtingų pedagoginių darbuotojų darbo laiko normų (siekiama palaipsniui artėti prie vienodos 36 val. darbo laiko normos);
- ✓ nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. 1 val. padidinti mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, netiesioginio darbo valandų skaičių, atitinkamai sumažinant tiesioginio darbo valandų skaičių (nekeičiant bendros 36 val. darbo laiko normos), kad ankstyvojo ugdymo mokytojai turėtų daugiau laiko pasirengti veikloms;
- ✓ patikslinti kitas aktualias Įstatymo nuostatas (numatyti galimybę administracijos padalinių vadovų pareigybių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus didinti iki 20 proc., jeigu administracijos padalinio vadovo vadovaujamo administracijos padalinio pareigybių skaičius yra šimtas ir daugiau; nesant darbuotojų atstovų, darbuotojai apie nustatomą ar keičiamą darbo apmokėjimo sistemą bus informuojami tiesiogiai arba visuotiniame darbdavio darbuotojų susirinkime; atsisakyti nuostatos, kad bazinis dydis tvirtinamas iki Seimo pavasario sesijos pabaigos, nes praktikoje ši nuostata neįgyvendinama; numatyti, kad pareiginės algos kintamoji dalis išliktų perkėlus biudžetinės įstaigos darbuotoją į kitą biudžetinę įstaigą darbdavio reorganizavimo atveju; pakoreguoti kasmetinio veiklos vertinimo nuostatas, pvz., nustatyti vėlesnę biudžetinių įstaigų darbuotojų ir vadovų veiklos vertinimo datą – einamųjų metų kovo 1 d. vietoj buvusios sausio 31 d. ir kt.).

Minimaliems pareiginės algos pastoviosios dalies dydžiams padidinti 2022 m. reikėtų apie 26 mln. Eur, o pedagoginių darbuotojų atlyginimų didinimui - 130 mln. Eur. Lėšos numatytos

2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte.

Numatoma nauda: biudžetinėse įstaigose darbuotojų, išskyrus pedagoginius darbuotojus, kurie gauna minimalius koeficientus dirba apie 25 tūkstančius. 2022 m. šių darbuotojų pareiginės algos pastovioji dalis, įvertinus ir tai, kad BD didėja iki 181 euro, padidėtų A, B ir C lygio darbuotojams nuo 107 iki 112 Eur, administracijos padalinių vadovams ir jų pavaduotojams – nuo 109 iki 116 Eur, įstaigų vadovams ir jų pavaduotojams – nuo 205 iki 210 Eur. Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų pedagoginių darbuotojų pareiginė alga (kartu su bazinio dydžio padidėjimu) padidės vidutiniškai 10 proc. (nuo 124 iki 173 eurų), taip pat bus skiriama lėšų apmokėti papildomai dėl padidėjusio darbo krūvio, derinant kontaktinį ir nuotolinį ugdymą; švietimo įstaigų vadovaujančių darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai padidės 17,1 procento (nuo 374 iki 444 eurų); bus sumažintos disproporcijos tarp pedagoginių darbuotojų darbo laiko normų; ankstyvojo ugdymo mokytojai turės daugiau laiko pasirengti veikloms.

Derinimas: Projektas derintas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija. Dėl Teisingumo ministerijos pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje kartu su kitais projektais, susijusiais su 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu, ir iki pasirašymo patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė - Kaminskė